

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

LA

„BISERICA și ȘCOLA.“

Fóia bisericescă școlastică, literară și economică.



Cu 1 Iuliu stil vechiu 1897 deschidem abonament nou la „Biserica și Școla.“

Rugăm pre toți domnii abonenți de până acum, cari doresc a avé fóia noastră și pe viitoriu, se binevoiéscă a trimite la „Tipografia diecesană“ prețul de prenumerațiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

PE UN AN 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:

PE UN AN 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

Sprrijinul moral și material, de care până acuma s'a bucurat fóia noastră, ne îndreptățește a spera, că și în viitoriu vom fi îmbrățișați de asemenea simpatii căldurose precum și de bunăvoința nestrămutată a On. Public cetitoriu.

Redacțiunea.

In lupta noastră culturală.

În viața și dezvoltarea poporului român găsim un moment de o deosebită valoare în dezvoltarea noastră ulterioară. La noi, la români, religiunea, legea strămoșească este o atribuțiune, este o parte întregitoare a individualității noastre naționale. Ca să putem susține și desvolta această putere a neamului nostru, și ca să ne putem desvolta cu succes între toate împrejurările în mod sigur, — a luptat și a jertfit bise-

rica și poporul român atât de mult pentru apărarea și dezvoltarea caracterului confesional al școlilor noastre.

Și mulțămită lui Dumnezeu, lupta și jertfele bisericii și poporului român pre acest teren și-au dat ródele lor, róde, cari se véd, și se sêmt astăzi. Am făcut pre terenul cultural însemnate progrese în timpul din urmă și mai cu seamă dela întroducerea statutului organic; și ca rod al acestei lupte ni-se înfățișéază faptul, după noi remarcabil, că curente greșite, cari inspiră astăzi îngrijiri atât de mari lumii în tregi și anume: materialismul și socialismul, n'au potut sê afle pórtă deschisă la poporul nostru, și nu vor afla nici odată. Românul privesce și astăzi vieța numai din punctul de vedere ideal moscenit din bătrâni: de a-și căuta bună-starea și fericirea în credința lui neclătită și nestrămutată în Dumnezeu și întru împlinirea voinții lui. Și precum în gónele trecutului șf-a căutat mângăiăre în credința în Dumnezeu, în tradițiunile sale și în poesia poporală: tocma așa și în greutățile vieții de astăzi își-caută, și-și află poporul nostru mângăiărea și curajul în greaua sa luptă pentru existență și vieța în credința sa în Dumnezeu, din care credință a pătruns în inima poporului nostru credința în puterea și trăinicia sa, exprimată prin cuvintele vecinic classice: „apa trece petritele rămân.“ „Am mai védut noi necazuri și greutăți, dar Dumnezeu ne-a scăpat de tóte,“ — ne spune poporul nostru în necazurile și greutățile lui de astăzi.

Un popor, care sênte, și care gândesce astfel, se găsesce neaperat pre o basă solidă în dezvoltare. Civilizațiunea și mersul progressiv al popórelor pre terenul cultural s'a început cu creștinismul, și va poté înainta numai ținând la principiile creștinismu-

lui, pentru că fără lumina creștinismului nu p \acute{o} te s \acute{e} \acute{i} nainteze nici un feliu de societate. Astfeliu garanța cea mai bun \acute{a} pentru viața și dezvoltarea n \acute{o} str \acute{a} ulterioar \acute{a} ni-o d \acute{a} creștin \acute{a} itatea poporului nostru și iubirea lui față de legea str \acute{e} moșesc \acute{a} .

În punctul acesta înse \acute{s} suntem, și putem s \acute{e} fim amenințați astăzi mai mult, de cât ori când. În apusul Europei s'au dezvoltat în secolul nostru curente dușm \acute{a} noase evangheliei, curente, de cari trebuie s \acute{e} ținem cont, pentru că se propagă prin un mijloc forțe puternic: prin literatură. Din acest motiv nou \acute{e} , celor cari ne ocupăm cu cartea și cu literatura ni-se impune, ca să fim cu multă grijă, când folosim literatura pop $\acute{o$ relor str \acute{e} ine, și anume, că atunci când înv \acute{e} țăm carte din scrieri str \acute{e} ine, s \acute{e} ne însușim din acelea numai ceea ce este sciință, și s \acute{e} nu se lege de noi pre nes \acute{e} mțite și idei dușm \acute{a} noase evangheliei Domnului și sfintei Sale biserici.

Astăzi apar multe scrieri așa numite „tendențioase” pentru motivul, că scopul lor nu este a propaga adev \acute{e} rul, ci a captiva pre cetitori o tendință, pre carea o urm \acute{a} resce autorul pentru ca s \acute{e} ajungă un scop al s \acute{e} u, carele, durere, de multe ori p \acute{o} te s \acute{e} fi \acute{a} cu totul contrariu binelui obscesc. În vechime au atacat religiunea creștină și pre M \acute{a} ntuitorul lumii cu vorbe și calumnii revoltătore filosofii p \acute{a} g \acute{a} nii: Celsus, Crescens, Fronto și alții, și scrierile lor a aț \acute{i} țat puterea de stat în contra creștinilor, \acute{e} r din acest motiv a trebuit s \acute{e} curgă mult s \acute{a} nge creștinesc nevinovat. Ceea ce făceau atunci filosofii p \acute{a} g \acute{a} ni în contra creștinismului se continuă n multe scrieri și astăzi. Deosebirea între atunci și acum este, că ceea ce s \acute{e} făcea atunci în mod direct, astăzi se face cu mai multă grijă și precauțiune. Astăzi a înaintat lumea în modul de scriere. Și astfeliu de scrieri se scriu de regulă în un mod captiv \acute{a} toriu pentru cel ce le cetesce și pot seduce ușor pre cetitori. Ac \acute{e} stă împrejurare a fost așa \acute{d} ic \acute{e} nd forța \acute{o} menilor, cari au propagat în lume curente de astăzi dușm \acute{a} noase evangheliei și bisericii Domnului. Ac \acute{e} stă împrejure, scrierea și modul frumos de scriere a fost de exemplu și forța lui Renan și a celor ce l'au premers, și l'au urmat întru combaterea evangheliei. Astfeliu de scrieri, ca formă și ca stil sunt de regulă frumoșe, în fond înse \acute{s} r \acute{e} m \acute{a} n ceea ce s \acute{i} nt de adev \acute{e} r: otravă pentru cetitoriul, carele nu este inițiat pre deplin în principiile creștinismului.

Chiar pentru ac \acute{e} sta bisericii, și inteligenț \acute{i} i n \acute{o} stre i-se impune astăzi datorința a îngriji, ca ast-

felin de scrieri tendențioșe s \acute{e} nu se str \acute{e} c \acute{o} re în poporul nostru. De ac \acute{e} stă împrejurare trebuie s \acute{e} ținem cont cu at \acute{a} t mai v \acute{e} rtos, cu cât poporul nostru, deprins a ceti cărți de cuprins religios, c \acute{a} ror \acute{a} le dedea creșm \acute{e} nt în mod necondiționat ușor p \acute{o} te s \acute{e} fi \acute{a} sedus prin scrieri tendențioșe.

Prelegeri din Sintaxa rom \acute{a} nă.

(Continuare.)

10) Atributul exprimat prin pron. interogativ ori nehot \acute{a} rit, prin numeral card. ori nehot \acute{a} rit s \acute{e} pune înaintea numelui determinat. Ex.: *Care om nu crede în D-zeu? Tot Țiganul își laudă ciocanul. Fie-care om p \acute{o} rtă câte-un răvaș pe spate. După r \acute{e} sboiul mulți viteji s \acute{e} arată. Mama ne-a dat puțină carne. Te mai aștept câte-va zile.*

11) Prepos. tot-deauna stă înaintea numelui: *Am fost la țig. Vai de tine! Vină cu noi. În v \acute{e} țătorul ne-a vorbit azi despre Constantin cel Mare.*

12) Conjunțiunea de regulă s \acute{e} pune în fruntea propoziției, de care s \acute{e} ține. Ex.: *Satul arde și baba s \acute{e} pieptenă. Fiul împ \acute{a} ratului s \acute{e} f \acute{a} g \acute{a} dui, că va asculta de cuvintele orbului; dar chiar în ziua dint \acute{a} i \acute{u} trecu (Isp.).*

Une-ori s \acute{e} pune conjunția după cuvintul I, dar rar după al doilea: *M \acute{i} -ai făcut mult rău, e \acute{u} însă te ert. Acesta este deci sfirșitul tuturor năcazurilor sale.*

Aședarea cuvintelor după regulile date mai sus, s \acute{e} zice **topică directă**, iar când cuvintele s \acute{i} nt aședate altcum, **topica este inversă**.

De multe-ori voim a pune deosebit pond pe predicat sa \acute{u} pe o parte secundară a propoziției. Partea principală ori secundară, c \acute{a} reia vorbitorul ori scriitorul îi d \acute{a} deosebită importanță, s \acute{e} pune în fruntea propoziției. Ex.: *La p \acute{e} rul laudat să nu te duci cu sacul mare. Ride om de om și dracul de toți. Trecut-a umbra legii. Vrăjitul-a Satana cu poște criminale (Alex.). E crud lupul în turbare (id.) Pe tine te laudă totă făptura. S'a stins viața falnicei Veneției (Emin.). Dintr'o vorbă îți aprinși pae'n cap. Pe cine căutați voi? Bine v'ați purtat. Astăzi ai sosit? Să înroșim și noi ouă. (Delavr.). Latina gintă e regină într'ale lumii ginte mari (Alex.). Adusu-m \acute{i} -am aminte de procul, ce strigă. Merge-voi \acute{u} la tatăl mie \acute{u} . Jelui-m'aș și n'am cui. A n \acute{o} stră e isb \acute{a} nda (Alex.). Arabii toți r \acute{e} sar din cort (Coșb.) Astfel e Rom \acute{a} nul și Rom \acute{a} n s \acute{i} nt e \acute{u} . (Bol.)*

În poezie inversiunea se întrebuițeză foarte des ca figură de cugetare spre a produce o impresiune mai viată. Ex.: Dar *bătrînul* Mircea nu se înspăimântă; cu o mică cetă de voinici s'avită (Bol.). Frații miei! vorbește *falnicul* bătrîn, Dumnezeu *voit-a*, ca să mor Român (Alex.).

Observare. În propozițiile imperative și interogative topica este inversă. Ex.: Ce vrea *multimea*? Pe cine aștepti *D-ta*? *Duceți-vă* de-aici. Să se *veselască* cele ceresci. A fost aici domnul *Roșescu*?

Adese-orî e inversă topica și în propozițiile optative, condiționale. Ex.: Să *trăiască* Măria-sa *Vodă!* (C. Negr.). Dacă *vine* domnul Ionescu, să-î spuneți, unde m'am dus. *De-ar veni* Ioan, m'aș bucura foarte.

Tonul propozițiunii. Precum cuvîntul are o silabă intonată, astfel și propoziția are un cuvînt, ce se rostese cu ton mai apăsător. Nu toate cuvintele dintr'o propoziție se rostesc cu același ton, ci cuvîntul, care exprimă noțiunea principală, sau pe care se pune pond deosebit, tot-deauna se pronunță mai energic. Cuvîntul rostit cu mai multă forță se zice, că are *tonul propoziției* (tonul oratoric). Ori-care parte principală ori secundară pôte avé tonul principal al propoziției. Ex.: *Blăstăm* pe capu-ți în lunga vecinicie! (Alex.). *Beția* e ușa tuturor răutăților. *Ochiul stăpânului* îngrașă calul. *Azi cerul* e mai aspru! (Alex.). *Capul lui Moțoc* vrem! (C. Negr.). Pune să dea cu *tunurile* într'inșii.... Să m'oră *toți* (ac.). De m'eu voi u scula, *pe mulți* am să-î popesc și eu (id.)

Posiția cuvîntului intonat este foarte variată așa, că el odată se află în fruntea propoziției, altă-dată la mijloc și altă-dată chiar la sfîrșitul propoziției. Ex.: *O singură* ființă în inima-î secată găsesce adăpostire (Alex.) În *crădime* pe Sânger ucigașul nu-l întrece *nime* (id.).

Într'o propoziție afară de tonul principal mai pôte fi și ton secundar. Ex.: *Acum* ei unde sînt? (Alex.). Și *toți* pe sub genele lor a u lacrăme de dor (id.).

Deprinderea XXXIX. Cetiți din cartea de cetire bucată x. și spuneți, în cari propozițiuni dintr'însa este topica directă, și în cari inversă și care e cauza inversiunii.

Deprinderea XL. Cetiți din cartea de cetire poezia x. și o copiați înlocuind topica inversă cu cea directă.

Deprinderea XLI. Spuneți, pe care cuvînt e tonul propoziției în fie-care din propozițiile următoare: Din vultur vultur se nasce, din stejar stejar răsare (Alex.). El e ostaș de frunte (id.). Românul are șapte vieți, în pieptu-î de aramă (id.). Trecut-a jumătate de secol pe-astă lume (id.). Cinci sate ard în flacări (id.). E sabie în țară (id.). Colo în depărtare zărit-am astă-noapte pe cer lumină mare (id.). În pămîntul negru cu sânge amestecat spre lungă pomenire el ghindă-a semănat (id.). Solului nu i-s'eu tae capul (C. Negr.). Dar cine va căuta de nenorocitul acesta? (id.) Să făcu Dunăre de mânia (Od.). Vină-

torul norocos umblă bucuros pe jos (id.). S'a întor mașina lumii (Emin.). Ați luptat luptă deșartă, ați vinat țintă nebură (id.). Frumos e omul, Dămine, când min-tea e regină! (Mur.). La noi e putred mărul (id.)

Deprinderea XLII. Cetiți poezia x. și spuneți, în fie-care propoziție care cuvînt are tonul principal.

SECȚIUNEA II.

Propozițiunea compusă (frasă).

Propozițiunea compusă unesce într'un tot sintactic 2 sau mai multe cugetări, ce stau în ôre-care legătură. Propozițiunile simple, cari la olaltă formeză propoziția compusă, se numesc **membrele** ei.

Membrele unei propozițiuni compuse sînt de 2 categorii: 1) **propozițiuni principale** și 2) **propozițiuni secundare** sau **subordinate**. Propoziția principală și singură are înțeles deplin, iar propoziție secundară sau subordonată nu are înțeles deplin, ci atîrnă dela alta, al cărei înțeles îl întregesce.

Propoziția compusă formată numai din principale se numesce **propoziție compusă prin coordinare**, iar cea propoziție compusă, care pe-lângă una sau mai multe principale are și vre-o secundară, se zice **propoziție compusă prin subordonare**. Exemple:

1. Propozițiuni compuse prin **coordonare**: *Satul* arde și *baba* se pieptenă. *Al-tora* dă povată și pe sine nu se învață. *Fuge* de ploie, dă de noroe. *Baba muri* chiar în acea zi și *nurorile* despletite o bocia (Cr.). *Armele* răsună, *văile* mugesc (Bol.). *Ei* dorm adânc ș'al *noptii* vînt cu șuer viscolesce (Alex.).

2. Propozițiuni compuse prin **subordonare**: *Când* se trudesce *săracul*, *Dumnezeu* îi umple sacul. *Cine* împarte, *parte-si* face. *Hoțul* umblă după *secerat*, pe-unde n'a semănat. *Când* ai vr'o judecată, *pregătesce-te* de plată. *El* pörtă condeiul la *ureche*, ca să-î zicem *logofete*. *Am* audît, că ai fost *bolnav*. *Ce-a* fost verde, s'a uscat. *Nime* nu scia, unde merg *ele* noptea (Isp.). *Acastă* smeioică era așa de *rea*, încât *nimeni* din vecinii ei n'avea pace de *dînsa* (id.).

Observare. Membrele propozițiunii compuse se lęgă la olaltă prin conjuncțiuni sau prin pron. relativ. Ex.: *Cine* întrebă, nu greșesce. *Fricosul* se sparie de umbră și se uita tot în urmă. *Când* pe tine te dore, inima în pieptu-mi m'ore. *Lupul* are cefă grosă, că-și găttesce singur masa. *Tot* merseră, *până-ce* ajunseră în fundul pădurii.

Une-orî însă propozițiile sînt legate asindetiv (fără conjuncție ori pronume). Ex.: *Tot* omul fuge, *totă* făptura se ascunde (Alex.). *Apa* trece, *pietrile* român. *Veniți*, v'edui, învinsei. *Iarna* vine, *vara* trece.

Nota 1. Proposițiile secundare pot fi între sine coordonate (dacă ele atîrnă dela vre-o principală) ori subordonate (dacă ele atîrnă una dela alta). Ex.: Dacă vedu el, că tovarășii săi nu se destéptă, se mai aruncă odată asupra grozavului balaur (Isp.). În această propoziție secundara: dacă vedu el (care atîrnă dela principală: se mai aruncă odată asupra grozavului balaur), are și ea o secundară, ce atîrnă dela ea, anume: că tovarășii săi nu se destéptă. Acéastă din urmă atîrnă dela ceea-laltă secundară întregind înțelesul verbului *vedu*. (Întreb: ce vedu el?). — Dete de o pădure, în care întîlni pe Murgilă, pe care îl opri în loc, ca să mai întîrzie nóptea.

Dar: El nu-și putea da sémă, că de ce împăratul era tot trist și tînja firea într'insul. În acésta amândoué secundarele atîrnă dela principală, întregind înțelesul verbului: a da sémă (Întreb: de ce nu-și putea da sémă?)

Nota 2. Între membrele unei propoziții compuse de regulă se pune *virgula* (,), iar *virgula punctată* (;) se aplică numai între propozițiile coordonate atunci, când ele nu stau în strînsă legătură.

Excepțiune forméază conjuncțiile și, să, înaintea căroră nu se pune nici-un semn de interpuncție.

Deprinderea XLIII. Cetiți propozițiile următoare și spuneți, cari din ele sînt compuse prin coordinare și cari prin subordonare, iar la cele din urmă arătați, care e principală și care secundară: De-odată el dă cu ochii de sarbedul Român, ce stase 'n loc la umbră sub un stejar bătrîn (Alex.). Așa ne spus'e'n graiul său sergentul Mătrăgună, iar noi ne-am dus cu Dumnezeu (id.). Toți rîd... dar ce retéză de-odată risul lor? (id.). Câmpia scóte aburii; pe umedul pămînt s'ntind cărări uscate de-al primaverii vînt (id.). Oțzul îl ară boii și mănâncă caii. Cine-l mușcat de șerpe, se teme și de șopirlă. Boerul nu scia, cui să dea dreptate (Isp.). Bate șaua să pricepă iapa. Trei copii de fóme-mi mor, uscat e cerul gurii lor (Coșb.). Glasul i-sé cui mă, ca un fior i-sé strecură prin tot trupul și rămase înceștat (Od.). Pune-ți căciula înainte și te judecă singur. Vara întins la umbră dórme și iarna móre de fóme. Trece zi, trece nópte, apropie-te mórte. Dacă voi nu mă vreți, eu vé vreaú (C. Negr.). Tu îl trimiți la foc și el îți aduce busuic.

Deprinderea XLIII. Spuneți, în deprinderea precedentă cari propoziții sînt legate sindetic (prin conjunct. ori pron.) și cari asindetic.

Cap X.

Propozițiunea compusă prin coordinare.

Propozițiile compuse prin coordinare sînt de 4 feluri: 1) *copulative*, 2) *disjunctive*, 3) *adversative* și 4) *conclusive*.

Propozițiile coordonate de regulă se légă între sine prin conjuncțiunii coordonătoare (Veđi Etim. Ș. 122). Conjuncțiunile copulative, adversative și conclusive adese-ori lipsesc și așa numai din înțeles vom sci, ce fel de raport există între propoziții. De ex. în frasa: *Apa trece, pietrile rămân*, coordonatele stau în raport adversativ. În propos.: *Ai intrat în horă, jócă, avem raport conclusiv*.

Propozițiunea contrasă. Propozițiile contrase sînt astfel de propoziții coordonate, cari au vre-o parte (principală ori secundară) comună. Partea comună se rostesece și scrie numai odată. Ex.: *Românul tace și face* (= R o m â n u l t a c e și R o

m â n u l f a c e). În acéastă propoziție e comun subiectul. *Economul cumpără vara sanie și iarna car* (= E c o n o m u l c u m p ă r ă v a r a s a n i e și e c o n o m u l c u m p ă r ă i a r n a c a r). În acéastă propos. sînt comune subiectul și predicatul. *Lupul își schimbă perul, dar năravul nu. Fătar-nicul mănâncă sfinți și și scuipe draci. Hoțul fură și jură. Beția o vindecă sapa și lopata. Îmi revédui țara, familia, amicii (Alex.). Omul acesta e cumplit și crud (C. Negr.)*.

Observare. Dacă propoziția contrasă are 2 sau mai multe subiecte, predicatul se pune în plural: *Alexandri, Eminescu, Bolintineanu și Coșbuc sînt cei mai însemnați poeți ai Românilor. Calul, boul și vaca sînt animale folositoare. Coriolan și Iosif cetesc. Pe-o nópte órbă Bran și Vlădeară în sentinele (Alex.)*.

Când subiectele nu sînt de aceeași persónă, predicatul se pune în persóna I, dacă vre-unul dintre subiecte e de I. persónă; iar în II., dacă subiectele sînt de persóna II, sau de II și III; în orî-ce alt cas predicatul va sta în persóna III. Ex.: *Englezul și eu plecarăm cătră mal (Alex.)*. Eú și tu *sîntem verii primari. Voi și soții voștri veți da sémă de tóte faptele vóstre. Tu și fratele tēu nu învățați nimic. Eú și unchiul abia aseră sosirăm acasă. Amicii mei și eu coboram încet munții Apeninii (Alex.)*

Când predicatul este adiec., pron., numer., subst. mobil sau verb în pasiv (cu auxiliarul: a fi), concordarea se face și în gen. Dacă tóte subiectele sînt de genul masc., ori dacă vre-unul din subiecte arată persónă bărbătéscă, numele predicativ se pune în genul masc., în orî-ce alt cas numele predicativ se pune în genul subiectului celui mai de aprópe. Ex.: *Ionel și Elena au fost laudați de învățător. Pavel și Mărióra sînt fórté buni. Condeiu și péna mea sînt galbene. Boul și vaca sînt ale nóstre. Nucul și ci-reșul nostru sînt groși. Leul și tigru sînt fórté răpitori. Masa și scaunul sînt noué.*

Nota. Tóte atributele relative la aceeași parte a propoziției se concórdă cu numele, de care se țin. Ex.: *Un nuc bătrîn și tufos dá umbră păstorului (Sl.)* Sus pe culme pasce turma în iarbă *verde și îndesată (id.)*. Spectatorii unei așa *triste și sângeróse* drame au avut timp destul spre a judeca pe făptuitor (Od.). După călătorie de 5 ore ajunserăm în mijlocul unei păduri *verdi și umbróse*. În fundul acestei văi *frumóse și pline de verdéță* se afla o zidire veche. La Nicolescu vedurăm o mulțime de pești *vii ținuți în apă*. Mi-am cumpărat niște *veșminte trainice, eține și comóde*. Locuitorii acestei țări *mari și bogate* se ocupă mai ales cu industria și cu comerțul.

Sînt decî gresite astfel de construcțiuni: *Întocmirea unei justiții independentă, sinceră și reală este recuno-*

scută ca condiție absolut necesară. În virtul acestei stânci înaltă și pleșuvă se află un castel vechiu.

De prinderea XLIII Scrieți 10 propozițiuni contrase, subliniind în fie-care din ele părțile comune.

(Va urma.)

Ioan Petranu.

D I V E R S E.

* *Esamenale publice* la institutul pedagogic-teologic din Arad s'au ținut sub conducerea directorului seminarial Augustin Hamsea conform programei publicate de noi în unul din n-rii trecuți, cu începere din 17 Iunie cal. n. a. c. și s'a terminat Sâmbăta trecută, ér astăzi se va ținé Te Deum în biserica catedrală, și încheerea anului școlastic. Atât la examenele din despărțământul teologic cât și cel preparandial a asistat Înalt Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Ioan Mețianu, dela început până la finea examenelor, ér ca delegați din partea Venerabilului Consistoriu a asistat la examenele din despărțământul teologic părintele asesor consistorial Ignatiu Papp, ér la examenele din despărțământul preparandial d-nul asesor consist. Iuon Lengheru.

Tot în decursul acestor zile s'au ținut și examenul de curs și de cualificațiune din limba maghiară cu preparandii cursului IV, asistând pe lângă Prea Sântia Sa D-nul Episcop diecesan și d-nul inspector regesc Variassy Árpád, și dechiarându-se de cualificați din acest studiu toți elevii acestui curs.

* *Examenele finale* la școala superióră de fete din Arad s'a ținut conform programei publicate de noi, și au reușit pe deplin.

* *Danie* din partea Maiestății Sale Regelui Carol. Maiestatea Sa Regele Carol al României a dăruit din caseta sa privată 200,000 lei pentru ajutorarea inundațiilor din România.

* *Decisul Conferinței episcopesci.* Episcopi bisericeii rom. gr. cat. din monarchia noastră au ținut în 24 Iunie a. c. st. n. în Blaj o conferință. Reproducem după „Unirea“ din Blaj decisiunea acesteia:

Pe cum sîntem informați din loc competent, conferința episcopilor nostri, la care au participat toți trei episcopii sufragani dela Orade, Gherla și Lugos, în frunte cu Mitropolitul, din incidentul convocării congresului oiganisator al autonomiei bisericii catolice din Ungaria a decis, să îndrepte cătră Maiestatea Sa Împăratul și Regele Apostolic prin mijlocirea guvernului ungar o reprezentațiune, în care se desfășure poziția de drept public a provinciei bisericesci mitropolitane greco-catolice române de Alba-Iulia și Făgăraș și să cêră prea înaltul scut pentru drepturile ei.

* *Școlile noastre elementare* confesionale din Arad și-au ținut examenele în decursul acestei săptămâni cu deplin succes Din raportul edat de corpul învățătoresc scõtem următoarele date statistice: Școala de fetețe din centru au fost frecventată de 57 eleve, școala mixtă infer. din strada Sapei 95 elevi, școala mixtă inferióră din str. Sécurei 80

elevi, școala mixtă infer. din Șega 62 elevi și școala cu trei clase superióre 61 elevi, — de tot 355. Inscriși au fost de toți 388. După naționalitate: Români 373, Maghiari 4, Sêrbi 11. După confesionalitate: ortodocsi 384, gr. cat. 1, rom. cat. 3. — Constatăm, că corpul învățătoresc face un bun serviciu causei noastre școlare, când an de an edă raport tipărit despre starea școlilor noastre confesionale. Raportul din anul acesta are următorul cuprins: Incunoscințare cu privire la inscrierile pe anul viitor școlar; Limba mea, poesie de N. Stefu inv.; Inspecțiunea școlară; Corpul învățătoresc; Istoricul școlilor și date statistice.

* *Informațiuni.* În ziua de 5/17 Septembre a. c. se va ținé la școala centrală de agricultură din București examen pentru ocuparea a 14 stipendii ale statului român și mai multe locuri de solvenți pentru anul școlar 1897—1898.

Condițiunile de admitere la esamen sunt:

a) Se aibă etatea de cel puțin 16 ani impliniți (dispensă de etate nu se admite.)

b) Sê fie terminat cel puțin 4 clase gimnasiale, clasice sau reale, ori un alt curs equivalent.

Absolvenții cu 8 clase gimnasiale și acei cu testimoniu de maturitate e primesc fără examen.

c) Sê fie sănêtos și de o constituție robustă, care sê va constata de medicul școlii.

Cererea de inscriere sê va adresa de a dreptul direcțiunei școlii centrale de agricultură București cel mai puțin târziu până la 4 Septembre. Ea va fi subscrisă de părintele sau tutorele candidatului, când este minor, ori de el însuși, când este major și va fi însoțită de naștere, de actul de vaccinare, și de certificatul studiilor cerute.

Informațiuni mai detaliate sê se cêră la direcțiunea școlii.

* *Pentru ce esplodează lampelle cu petroleu?* S'a constatat, că iampelle cu petroleu esplodează câte-odată și din cauză, că stingerea lor se suflă din sus în jos. Acesta însă se întêmplă fôrte rar. Cele mai multe esplosiuni se întêmplă însă, când lampelle se mișcă prea repede, sau că nu se țin în mână drept. Pentru a se încunjura astfel de casuri, împreunate de cele mai multe-ori cu nenorociri, sunt aș se observa următoarele regule: Fie-care lampă trebuie sê aibă un picior (basa) lat și greu, împiedecând astfel rêsturnarea lampei. Butelia lampei se fie din metal. Sticla sê se potrivescă bine și astfel sê se pună în cât sê nu pôta intra ér la flacără. Inelul sê fie bine înțepenit, fitilul (feștila) môle și nu prea subțire. Butelia sê fie totdeauna plină cu petroleu și când se stinge, mai întâiu fitilul se șurubeze în jos, apoi sê se sufle peste sticlă, ér nu oblu din sus în jos. În fine lampa sê nu fie într'un loc, unde e curent. Aceste regule e bine a se observa, încungiurând prin acesta nenorociri, ce adese-ori se întêmplă cu lampelle cu petroleu.

Inmortarea preotului Kneipp. În 21 l. c., și norôsă și ploiosă s'a sêvirgit în Vörishofen înmortarea marelui binefăcêtor al omenirei, părintele Sebastian

Kneipp. Intreg Vörishofen-ul avea înfățișarea unei case mortuare. Paviloul, unde se afla catafalcul, era decorat cu flori. Mai mult ca 200 de corone au sosit din toate părțile lumii. Au oficiat 60 de preoți. La înmormântarea preotului Kneipp a fost de față și archiducele Iosif și nenumărate deputațiuni. Kneipp este înmormântat în mijlocul cimiteriului nou din Vörishofen, ér deasupra mormântului său străluce o cruce uriașă.

* **Catastrofă pe mare.** Din Fiume se scrie: Pe vaporul „North Erin“, care plecă zilele trecute din Fiume spre Bordeaux, pe marea Adriatică, aproape de capul Leuca, a izbucnit un foc gróznic. Corabia italiană „Rapido“ și alte două torpede au grăbit în ajutorul vaporului aprins. Focul însă nu l-au putut localiza și personalul numai cu mare greutate a putut fi scăpat. Vaporul „Morth“, care a fost a unei firme engleze, s'a cufundat cu toate mărfurile, ce erau pe el. — Corabia „Onni“, care pleca alaltăeri din Helsingfore spre Abo, pe drum 5 mile aproape de portul Ekenaes, s'a aprins și s'a prăpădit aproape întrégă corabia. Pe corabie se afla 140 de pasageri, dintre cari 6 au murit în mijlocul flăcărilor. Ceilalți au fost scăpați, dér foarte mulți au fost greu răniți. Focul a izbucnit din o lampă cu spirt ce s'a résturnat.

* **Programa școlii de fete a Asociațiunii transilvane.** Din Sibiu primim a XI-a Programă a școlii civile de fete, cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii transilvane pe anul școl. 1896—97, publicată de directorul Dr. V. Bologa. Cuprinsul: 1) Educațiunea fiicelor române, de Elena Petrașcu, directóra internatului și profesóra de limba franceză; 2) Sciri școlare de directorul. — Din acesta din urmă însemnăm următoarele: Personalul școlii și al internatului constatat din: dir. Dr. V. Bologa; învățătorii: Eugenia Moga, Ioan Popovici, Eugenia Iovescu, Maria Ciobun; cateheții: Z. Boiu și N. Togan; instructorii: G. Dima, I. Schaeffer, Sabina Brote și Elena Petrașcu; directóra internatului Elena Petrașcu; medic de casă: Dr. I. Ben; ajutóre; o guvernantă și două bone. Eleve înmatriculate au fost în clasa I 17, în cl. II 19, în cl. III 21, cl. IV 10, ér în cursul complimentar 11. Total 78. În internat 51; între acestea au fost din România 10. Starea sanitară a elevelor a fost în cursul anului deplin mulțămitoare, luându-se în privința acesta cele mai îngrijite măsuri. Viltorul an școlar se va începe în 1 Sept. n. Părinții, cari vor să-și așeze fetele în internat, au să se înștiințeze înainte de începerea anului, ca să se pótă lua măsurile de lipsă. Taxa internatului e 200 fl. la an.

* **Jubileul reginei Victoria.** Zilele acestea s'a ținut jubileul reginei Victoria a Angliei, care își sərbéază a 60-a aniversare a suirii sale pe tronul vastei împărății engleze.

În privința acesta să telegraféză cu datul de 22 Iunie următoarele:

La 9 ore de dimineță, cu tot timpul înorat, străzile oferă un aspect splendid. Nenumărate trăsuri, în care iau loc oficeri și dame străbat străzile, cari sunt împodobite de sərbătóre. Bărbații, femeile și copiii sunt decorați cu panglici în colori naționale.

Cortegiul jubileului oferă un aspect splendid; timpul este superb. La 10 ore și un sfert, Regina părăsesce palatul Buckingham pentru a merge la catedrala S-tului Paul, în mijlocul salvelor de artilerie și al entusiasmului de nedescris al mulțimei, care umple străzile, ferestrele și tribunale.

Cortegiul s'a oprit pentru prima óră când lord-primarul a remis Reginei paloșul Cetății lângă Templul Bar. Regina a luat paloșul apoi l'a înapoiat lord-primarului.

Serviciul divin s'a celebrat afară, în fața catedralei. După Te-Deum, arhiepiscopul de Canterbury a dat binecuvântarea sa.

Piața catedralei prezintă un aspect feerie mulțumită măreției și diversității uniformelor prinților precum și a reprezentanților englesi și străini.

Cortegiul a continuat apoi drumul său spre sud orașului, până la Mansions House, de unde Regina s'a întors la palatul Buckingham la ora unul și jum. Pe tot drumul cortegiului, izbucnea entusiasmul mulțimei și damele agitau batistele lor.

În momentul plecării cortegiului, Regina a adresat un mesagiu națiunii, zicând că mulțămesc din totă inima scumpului său popor, pe care Dumnezeu să-l binecuvinte.

În tot timpul ceremoniei de aži diminéță, Regina îmbrăcată în negru, a rémas în trăsura sa, trasă de 8 cai

Prințul de Galles, ducii de Connaught și de Cambridge, călare, erau postați la dreapta trăsorii Reginei, pe când ceilalți prinți, de asemenea călare, erau grupați în jurul trăsorii regale. Regina era adénc mișcată și mulțumea în toate părțile suidénd.

Serbarea de aži s'a petrecut în mod cu desévêrșire splendid și nu mai are egal în istoria englesă.

* **Bibliografie.** „Enciclopedia Română“, publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii Transilvane de Dr. C. Diaconovich. A apărut fasc. IV., care cuprinde articolele „Așango—Balneografia“ cu numeroșe ilustrațiuni și harte. Litera A. se încheie cu pagina 338 cuprindénd în total preste 3500 articole pe 676 colóne. Dintre articolele mai însemnate al fasc. IV. amintim: Asia, cu o hartă excelentă lucrată la F. A. Brockhaus în Lipsca și cu 11 tipuri asiatice; Asigurare; Asociațiune, As. Transilvană; Atanasiu Anghel; Athanasescu Dim.; Ateneul român (cu ilustr.); Athos; Aurelian P. S.; Australia (cu 10 ilustr. etnogr.); Austria, A.-Ungaria; Avicultură (cu 2 ilustr.); Axente Sever; Baba; Babeș; Băcău; Băi (B. Herculane de Dr. G. Vuia, cu o panoramă și 4 tablouri excelente din oficina Angerer & Göschl în Viena); Balașa (cu tabl. bisericii D. Balașa) etc. Acest fascicol, după cum suntem informați, se va expedia preste câteva zile tuturor abonaților, cari au achitat prețul lui anticipativ. Abonamente se primesc la editorul W. Krafft în Sibiu și (pentru România) la C. Müller în București pe lângă solvirea anticipativă a prețului pentru câte 5 ori 10 fasc. à fl. 1.— resp. Lei 2.50.

* **Programa examenelor dela școlile medii gr. or. române din Brașov cu finea anului școlastic 1896—97.** Examenele de maturitate. În 12, 13 și eventual 14 Iunie v. va fi examenul verbal de maturitate la gimnasiu. La examenele de maturitate nu pot lua parte școlarii, pentru publicul mare ele sunt deschise. Examenele publice de încheiere.

A) La gimnasiu.

Miercuri, în 25 Iunie v.

Óra	Clasa	Obiectul	Profesorul
7 ¹ / ₂ —8	VII.	Româna	Dr. I. Blaga
8—8 ¹ / ₂	"	Fisica	L. Nastasi
8 ¹ / ₂ —9	VI.	Istoria nat.	Ip. Ilasievici
9—9 ¹ / ₂	"	Higienea	Dr. Baiulescu
9 ¹ / ₂ —10	V.	Istoria	P. Dan
10—10 ¹ / ₂	"	Elina	P. Budiu
10 ¹ / ₂ —11	IV.	Latina	V. Goldiș.
11—11 ¹ / ₂	"	Algebra	P. Dima
11 ¹ / ₂ —12	"	Declamațiune	"
2 ¹ / ₄ —3	III.	Aritmetica	L. Nastasi
3—3 ¹ / ₂	"	Latina	Dr. I. Blaga
3 ¹ / ₂ —4	II.	Religiunea	D. Făgărășian
4—4 ¹ / ₂	"	Geometria	D. Făgărășian
4 ¹ / ₂ —5	I.	Maghiara	V. Goldiș
5—5 ¹ / ₂	"	Geografia	Pomp. Dan

B) La școala reală.

Joi, în 26 Iunie v.

Óre	Clasa	Obiectul	Profesorul
7 ¹ / ₂ —8	IV. r.	Franceza	I. Pricu
8—8 ¹ / ₂	"	Geometria	I. Maxim
8 ¹ / ₂ —9	III.	Germâna	A. Ciortea
9—9 ¹ / ₂	"	Istoria	I. B. Boiu
9 ¹ / ₂ —10	II.	Româna	N. Bogdan
10—10 ¹ / ₂	"	Ist. nat.	G. Chelariu
10 ¹ / ₂ —11	I.	Maghiara	I. Popovici
11—11 ¹ / ₂	"	Aritmetica	I. Popovici

Notă: Examenale (afară de cel de gimnastică) se țin în sala festivă a gimnasiunii.

Marți în 24 Iunie v. se va ține examenul de gimnastică cu toți școlarii la 5 ore p. m. în sala de gimnastică.

Duminecă în 29 Iunie v. (ziua sfinților apostoli Petru și Pavel), după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlastic 1896/7 distribuindu-se premiile în sala cea mare institutului.

La încheierea anului fie-care școlar va primi testimoniu și un exemplar din programa școlară.

La examenalele acestea precum și festivitatea de încheiere a anului școlastic se invită cu totă stima părinții școlarii, amicii și binevoitorii acestor școala. Brașov, în 7 Iunie v. 1897. — Direcțiunea.

C o n c u r s e.

Nr. 354/1897. F. G.

În scopul conferirii de stipendii din „Fundatiunea lui Gozsdu” pe anul școlastic 1897/8. se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concuranții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notariu public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin la biserica ortodoxă orientală română, spre care scop se cere extrasul din matricula botezaților provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparțin la biserica greco-orientală română;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subscrină studenții dela școlile medii atestatul despre anul școlastic 1896/7 și cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate;

c) că nici averea proprie nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a să produce atestatul dirigătoriei politice competente;

2. fie-care concurent are să indice în petițiunea sa specialitatea, la care și locul unde voiesce a contiua studiile, precum și aceea dacă are și alt stipendiu.

3. cei-ce voiesc să studieze în străinătate, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca în cazul dacă li se va vota stipendiul, să se pótă îndată esopera concesiunea ministerială prescrisă.

4. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunii lui Gozsdu (Budapesta VII. Király-u. 13 sz.) până la 5 August a. c. n.

5. Totodată se provocă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroselor și câștigarea gradului de doctor ca până la terminul susindicat și pe lângă observarea p. 2) din acest concurs să arete rezultatul studiilor din anul școlastic 1896/7 căci alt-cum li se va sista stipendiul, respective nu vor căpăta ajutoriul.

6. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele susamintite sau sosite după terminul scris, nu se vor lua în considerare.

7. În interesul espedării regulate, fie-care concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozsdu ținută în 22 Iunie, 1897. n.

Comitetul.



Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școala confesională ort. rom. din Fiscuț, (înșpectoratul Lipovei) se scrie concurs cu termin de alegere pe 13/25 Iunie a. c.

Emolumintele anuale sunt: 1) Bani gata 140 fl. v. a.; pentru scripturistica 4 fl. v. a.; 2) în naturale 24 Hectolitree de grâu enrat; 3) 3 jughere și 1500 st. □ pământ și un intravilan de 400 st. □; 4) 8 orgii de lemne din cari 4 sunt ai școlei; 5) 4 ai învățătorului; 6) locuință liberă cu 2 încăperi ect.; 7) pașune liberă; 8) pentru curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna; 9) darea după acest venit o va suporta-o alesul învățătoriu.

Reflectanții au să și subșternă recursesle provăzute cu testimoniu de cualificațiune și limba măgiară, adresate comitetului parochial din Fiscuț — Prea On. Domn protopresbiter și înșpector de școle Voicu Hamsea în Lipova. Competinții vor avé să se presente în vre-o Duminecă ori sərbătore în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, însă nu în ziua alegerii.

Din ședința comitetului parochial, ținută în Fiscuț la 21 Mai st. v. 1897. Pentru comitetul parochial:

Sava Seculinu, m. p.

paroch. președ. comit. paroch.

Cu consensul meu: VOICU HAMSEA, m. p. prot. înș. școl.



Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școala gr. or. rom. din Babșia se scrie concurs cu termin de alegere pe 20 Iuliu a. c. st. v.

Emolumintele anuali sunt: 180 fl. v. a. pausal pentru conferință și scripturistica 10 fl.; 40 metrii de lemne din care are a se încălzi și sala de învățământ, 3 jughere de pământ prețuit în 60 fl.; 30 hectolitree bucate parte grâu, parte cucuruz, dela fie-care înmormântare 20 cr.; quartir liber cu intravilanul pe care se află zidită sala de învățământ precum și grădina de afară a intravilanului bisericeii nou edificate.

Recursele cuviincios ajustate se, se trimită oficiului protopresbiteral în Belinț cott. Timiș, având recurenții în vre-o Duminică sau sârbătoare a se prezenta în biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântările bisericicești

Recurenții cu clase gimnasiale și cei perfecționați în muzica vocală, ca se potă conduce corul vocal esistente, vor fi preferiți.

Comitetul parochial

În conțelegere cu mine: IOSIF GRĂDINARIU, m. p. protopresbiter.

—□—

Prin mórtea fostului învățător Stefan Ardelean, postul învățătoresc dela școla din **S.-Saldabagiu**, — inșp. Beiușului — devenind vacant — pentru îndeplinirea acestui post se escrie concurs la dorința comitetului și sinodului parochial întreg.

Cu acest post este împreună salariul prescriș de lege și sistemisat de poporul — respective comitetul și sinodul parochial — la suma de 300 fl. (trei sute floreni) cvarțir și grădină, alesul va avea a purta și cantoratul.

Doritori de a ocupa acest post, sunt avisați a-și trimite recursele subscrisului inspector până la 26 Iulie (7 Aug.), éra în 27 Iuliu (8 Aug.) se va ținea alegerea, tot odată cu observarea prescrișelor au a-se prezenta până la alegere și la s. biserică, ca se se facă cunoscut poporului, și se-și arete desteritatea în tipicul și cântările bisericicești, ca evalidat.

Dat în ședința comitetului parochial din S.-Saldabagiu, ținută la 8/20 Iunie 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: ELIA MOGA, m. p. protopresbiter, inspector școlar.

—□—

La 8/20 Novembre a. tr. 1896. pe care ziua s'a publicat alegerea de preot la parochia de II. clasa **S.-Saldabagiu**, din cauza că au fost numai un concurent — comitetul și sinodul parochial ne învoindu-se — la alegerea de preot, s'au amânât și decisi a se escrie concurs nou.

Deci pe basa concluderilor Ven. Consistoriu oradan din 9/21 Decembre Nr. 1707. B./1896 și dto 7/19 Aprilie a. c. Nr. 423 B. pentru parochia de II. clasa din comuna S.-Saldabagiu, protopresbiteratul Beiușului se escrie concurs nou cu termen de alegere pe **27. Iulie 8. Aug.**

Beneficiile preoțesci în această parochia stând din casă parochială bună, grădină și grajd, din pământul parochial, birul preoțesc dela totă casa, dizele de lucru și stolele dela funcțiunile preoțesti usuate. — Tóte aceste estimate de comitetul și sinodul parochial la suma de 632 fl.

Doritori de a ocupa această parochie, au a-și substerne recursele până la 26 Iuliu (7 Aug.) subscrisului protopresbiter, având a dovedi, că au evalidațiune pentru parochia de a II-a clasa; și tot-odata până la ziua alegerii — în conformitate cu §. 18. din regulamentul pentru parochii — au a-se prezenta la s. biserică pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și cele bisericesti.

Dat din ședința comit. parochial ținută la 8/20 Iunie 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: ELIA MOGA, m. p. protopresbiterul Beiușului.

—□—

Conform ordinului Consistorial dttó 15/27 Martie 1897 Nr. 1361 se escrie concurs pentru postul preoțesc imbinat cu cel învățătoresc dela parochia de cl III din **Chisoros** cu termen de recurgere și alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Venitele preoțesci sunt: 30 fl. bani gata, 50 chible grâu curat, 1 juger pământ la grădina casei și stola usuată. Salariu învățătoresc: 120 fl. dela Ven. Consistoriu, locuință corespundătoare, 4 stângini de paie, din cari are să încălzescă și școla.

Recurenții petițiunile lor adjustate cu documintele prescrișe au se-le substérna până la termenul susindicat, oficiului protopopesc gr. or. rom. în B.-Comloș (Nagy-Komloș) comitatul Torontal, ér nainte de alegere se se preséntă și se se arete alegătorilor.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. prot.

—□—

Se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a parochiei de clasa I. din comuna **Cséfa**, com. Bihor, pre lângă următoarea dotațiunea

1) Casă parochială 100 fl.; 2) una sesiune pământ 400 fl.; 3) competență de bir 220 fl.; 4) stótele usuate 160 fl. — De tot 880 fl.

Pre lângă observarea, că alesul va solvi contribuția erarială, sunt avisați reflectanții ca recursele lor ajustate conform regulamentului pentru parochii să le trimită subscrisului protopop în Méhkerék, u. p. Sarkad până în ziua 1/13 Iulie 1897.

Dat din ședința comitetului parochial ținută în Cefa, 4/16 Iunie 1897.

Nicolae Rocsin, m. p. protopresbiter.

—□—

Se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc din **Berechiu**, (com. Bihor.) pre lângă dotațiunea anuală de 300 fl. solvinđi anticipative și cvarțir liber. Buratoratul și speșele de conferință le va providea comuna bisericicească. Stótele cantonale.

Recurenții au a-și trimite recursele ajustate conform reg. pentru învățământ subscrisului protopop în Méhkerék, u. p. Sarkad, până în ziua de 1/13 Iulie 1897.

Berechiu, 1/13 Iunie 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopresbiter.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea parochiei de clasa a III-a, din comuna **Veherd**, protopresbiteratul Oradiei-mari, cu termen de alegere pe **13/25 Iuliu 1897.**

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială și intravilanul prețuite 60 fl.; 2) dela 72 numere de case câte 20 cr. = 14 fl. 40 cr.; 3) 12 jugere pământ arătoriu prețuit în 192 fl.; 4) 12 cubule grâu de pâne à 5 fl. și 7 cubule orz à 3 fl. 50 cr. = 84 fl. 50 cr.; 5) dreptul de pășunat pentru 3 vite à 5 fl. = 15 fl.; 6) venitul ștolar după calculul mediu a lor 5 ani din urmă 70 fl. — Suma 435 fl. 90 cr.

Se notéză, că darea după pământul parochial o solvesce comuna bisericicească, érá darea pentru competențele de pășunat o va solvi preotul alegând.

Recurenții sunt avisați: ca recursele lor iustruite conform recerințelor legali, pentru parochiile de clasa III-a și adresate comitetului parochial din Veherd, se-le substérna subseminatului protopop în Oradea-mare până în 10/22 Iuliu a. c., având până la alegere a-se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sânta biserică din Veherd, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop.

—□—